

Asia: VN/8292/2021

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Epic Autokoulu Oy haluaa kunnioittavasti esittää lausuntonaan ajokorttilain muuttamisesta annetusta hallituksen esitysluonnoksesta seuraavaa:

Epic Autokoulu Oy kannattaa B-luokan ajokortin suorittamista 17-vuotiaana yöaikaan rajoitetulla ajo-oikeudella sillä edellytyksellä, että ikäpoikkeuslupamenettelystä ei luovuta. Poikkeusluvan tarkoitus on varmistaa, että ajo-oikeus myönnetään kuljettajalle, jolla on todellinen tarve autolla liikkumiseen.

Epic Autokoulu Oy kannattaa ajokieltokoulutuksen ulottamista AM120-, AM121- ja T-luokkaan. Ajokieltokoulutuksen on todettu Traficomın seurantatutkimuksen väliraportin mukaan olevan hyödyllinen ja vähentävän liikennerikkomusten toistumista.

Epic Autokoulu Oy kannattaa riskientunnistamiskoulutuksen opetussisällön laajentamista kahdella tunnilla, mutta ei kannata ajo-opetuksen lisäämistä ajoharjoitteluradalla. Ajoharjoittelurataopetuksen vaikuttavuudesta ei ole olemassa minkäänlaista tutkimustietoa, toisin kuin simulaattoriopetuksesta, josta on toteutettu useita akateemisia tutkimuksia, joissa sen hyödyllisyys verrattuna formaaliin opetukseen on todettu. Liukkaankelin rataopetuksen lisääminen lisäisi kuljettajakoulutuksen tuottamia liikenteen päästöjä jopa 20 prosenttia. Lisäksi ajoharjoitteluratojen liukastamiseen käytetään erilaisia kemikaaleja, joiden on todettu pilaavan maaperää ja pohjavesialueita. Valtioneuvosto on sitoutunut liikenteen päästöjen vähentämiseen hallitusohjelmassa ja tämä ehdotus ei ole hallitusohjelman mukainen. Epic Autokoulu Oy haluaa muistuttaa, että henkilöauton kuljettajakoulutuksessa on mahdollista osallistua tälläkin hetkellä ajoharjoitteluradalla tapahtuvaan riskienhallintakoulutukseen.

Epic Autokoulu Oy suhtautuu positiivisesti riskienhallintakoulutuksen sisällön kehittämiseen. Kehittäminen tulisi kuitenkin toteuttaa pohjautuen tutkittuun tietoon. Nuorten kuljettajien onnettomuudet painottuvat kesäaikaan sekä huomattaviin nopeuksiin, eikä ajoneuvon hallinnan harjoittelu liukasradalla vaikuta positiivisesti kesäajan onnettomuuskehitykseen. Liukkaan kelin ajoharjoittelun aiheet ovat pitävyyden ja liukkauden tunnistaminen, pysäyttäminen ja jarrutustavat, jarrutus ja väistö, kaarteessa ajaminen ja keinot vaaratilanteiden välttämiseksi. Kyseiset aiheet harjoittavat GDE-matriisin (Goals for Driver Education) alatasoja, kun taas nuorten kuljettajien riskikäyttäytymisen ehkäisemiseksi tulee keskittyä GDE-matriisin ylätasoihin liikenneturvallisuuden tukemiseksi.

Epic Autokoulu Oy suhtautuu neutraalisti luonnoksessa esitettyyn voimaantuloaikaan.

Luonnoksessa esitetään, että riskientunnistamiskoulutuksen liukkaalla ajamisen opetus olisi suoritettava ajoharjoitteluradalla silloin kun rata sijaitsee enintään 80 kilometrin päässä sen kaupungin tai kunnan keskustasta, jossa ajokorttia suorittava pääsääntöisesti saa riskientunnistamiskoulutuksen ajo-opetusta. Perusteluna 80 kilometrin etäisyydelle esitetään, että ”Autolla kuljettaessa 80 kilometrin ajomatkaan menisi arviolta yksi tunti.” 80 kilometrin keskituntinopeutta ei ole mahdollisuus saavuttaa edes teoreettisella tasolla ja yhden ajotunnin pituus on 50 minuuttia. Keskimäärin kuljettajakoulutuksessa olevan kuljettajan keskituntinopeus maantieajoharjoituksissa on enintään 40 km/h. Suomen nykyinen, olemassa oleva rataverkosto on kattavuudeltaan selvästi puutteellinen ja toteutuessaan lakiesitys asettaa kansalaiset eri puolilla maata eriarvoiseen asemaan ja se vaikuttaisi epätasapainoisesti eri alueilla ajokortin hankkimiskustannuksiin. Mikäli ajoharjoitteluradan käyttövelvoite hyväksytään, tulisi etäisyydeksi asettaa enintään 20 kilometriä sen kaupungin tai kunnan keskustasta, jossa riskienhallintakoulutus pääasiallisesti suoritetaan. Lisäksi ajoharjoitteluratojen hinnoitteluun tulisi esittää rajoituksia, sillä luonnos loisi jo olemassa oleville ratayhtiöille alueellisia monopoleja käyttövelvoitteineen.

Kokonaisuudessaan luonnos heikentäisi palveluiden saatavuutta ajoharjoitteluratapakon muodossa ja kasvattaisi ajokortin hankkimiskustannuksia epätasaisesti sekä hankaloittaisi erityisesti nuorten ja työssäkäyvien ajokortin hankintaa, sillä ajoharjoitteluradat pääasiallisesti palvelevat vain virastoaikoina. Kuten luonnoksessa todetaan, riskientunnistamiskoulutuksen kustannukset nousevat varovaisesti arvioiden noin 40 % nykyisestä tasosta.

Esitystä laajempia muutoksia ei ole perusteltua liikenneturvallisuuden edistämiseksi tehdä ajokorttiopetuksen toteuttamiseksi, koska lopulliset 2018 muutoksen vaikutusten arvioinnit ovat kesken ja tuleva EU:n ajokorttidirektiivi edellyttää lain uudelleentarkastelua. Lainsäädännön tulisi mahdollistaa mahdollisimman yksilöllisiä opintopolkuja, eikä lukita tiettyjen opetussisältöjen suorittamista esimerkiksi ajoharjoitteluradoille, mikäli vaihtoehtona on edullisempi, ympäristöystävällisempi ja tutkitusti tehokkaampi tapa suorittaa opetussisällöt simulaattorilla. Hyvän lainsäädännön on oltava ennakoitavaa, jota ajokorttilainsäätely ei ole ollut viimeisten kymmenen vuoden aikana. Järjestelmää tulee kehittää tavoitteellisesti pohjautuen tutkittuun tietoon.

Lahervo Kalle
Epic Autokoulu Oy